1 38 7 10

ینگی الف با

یاکه

الف بای صوتیه

طبع بمصاریف

مكتبة الشركة

26
503

خاریطونوف الف مطبعه سی

قزان.

Изфондов Российской национальной библиотеки

КАЗАНЬ.
ГОРОДСКОЙ ПАССАЖЪ.
Лито-Типографія И. Н. Харитонова.
1904

Татар
3-5526

ینگل الف با

یاکه

الف بای صوتیه

طبع بمصاریف

مکتبة الشرکة

خاریطونوف مطبعه‌سی

قزان.

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 29 Декабря 1903 г.

КАЗАНЬ.

ГОРОДСКОЙ ПАССАЖЪ.

Лито-Типографія И. Н. Харитонова.

1904

Из фондов Российской национальной библиотеки

مؤلفدن اخطار

بن اصول جدیده مشهورلنگاندن بیرلی بالا اوقتو ایله مشغول اولوب دورت تورلی سبب برله بالالرغه ألمدن کلگان فائده نی تیگزه آلمادم : ۱ ـ مکتب نك هر نرسه گه ففیرلگی ۲ ـ بالالرنك مکتبکه آلقا صالقا ، قش اورتاسنه‌چه جیولوب یته آلمغانی ۳ ـ مکتب گه یوروچی بالالرغه کند حانه‌لرینك یمان أثری ۴ ـ کرکلی کتابلرنك یوقلغی‌در .

بوکونگه‌چه ، چغا کلگان الف با کتابلری گرچه برمقدار توزك ایسه‌لرده بهالری قیمت ، کرك چاقده تابوب آلمه سی چیتن اولدیغندن کوب صبی‌لر کتابسز سبق اوقومغه کوچلنه‌لر .

بن بو زمانغه چه نشر ایدلمش الف با کتابلری‌نك کوبسنی آلوب تجربه ایتدم هم برنچه معلم‌لرنك تعلیم‌لرینی کوردم شونك اوستنه روس اشقولالرنده نچوك اوقتوله باشلادیغنه‌ده کوز صالدم هم آنلرنك حاضرگی کونده استعمال ایتدکلری هجا کتابلرندن بعض‌لرین کوزدن اوتکاردم . « قرمسقه‌دن سلیمان علیه‌السلام‌غه سکرتکه صراغی » قبیلندن یوقاریده مذکور روشده تورلی یردن فائده‌لنوب حاضرگی وقتنك اك فائده‌لیسی اولان اوشبو ینگل الف بانی ترتیب ایتدم علی اصغر غفورف

ا ا ا ا ا ا   د د د   ح ح ح

د د د   ر ر ر   س س س

ــ ــ   ص ص ص   ط ط ط

ء ء ء   و و و   ٯ ٯ ٯ

ـَ ـَ ـَ   ك ك ك   ل ل ل

م م م   ه ه ه   ى ى ى

ـعـعـعـعـعـعـ   ـمـمـمـمـمـ   مم

ا ں ح د ر س ســ ص ط ع

ڡ ٯ گ گ ل م ں و ه ى ...

بوصحیفه‌ده اولان صزق‌لر اوزینك اولچاوی برله آز آز بالاغه کورساتلوب مشق یازیسندن بالالر خبردار اولورلر . طورا بارا بوخصوصده یخشی‌راق هنر کورساتکان کشی‌ده بولور الی . صائب .

Из фондов Российской национальной библиотеки

بسم الله الرحمن الرحيم

۱

ا و

اوشبو ایکی حرفدن الف «آ» طاوشی برله توگل بلکه بازار کلمه‌سنده‌گی الف‌لر طاوشی برله، واو بورا، قوموق کلمه‌لرنده‌گی واونڭ طاوشی برله اوگراتلور. فقط بوحرفلرنڭ طاوشلری برله بلدیروب یازدرمق کفایه، اسملری وباشقه تورلیلری أیتلمز.

۲

ب ي

بوحرفلرنی ضعیف، قلقله ضمه‌سی کبی ینگل برضمه برله اوگراتلیر بونلرنڭ هم اسملری وباشقه تورلیلری سویلنمز .

با با بو بو یا یا یو یو

۳

ر ز

بوحرفلر اُر اُز دیگانده‌گی طاوشلری برله یعنی سکونلی حالده‌گی طاوشلری برله اوگراتلور.

را رو زا زو با دار یا یار یاز یازو

زو زور باز بازا بازار بو یا بو یار

Из фондов российской национальной библиотеки

۴

ت ﺗ

بو ينگلچه ضمه‌لی بر طاوش برله اوگراتلور.

ﺗ تا تار تاز تازا تارا تایا یاتا تابا باتا

تو تون تونزا تویا تورا تارات تازار یارا

باش ﺗ اورتا بولورغه یالغز ت آخر بولورغه یارادقلری‌ایچون موگارچه دورتار تورلی کورساتلمکده اولان حرفلرنڭ ایکشاری ایله کفایه‌لندی بو ایسه بالا ایچون کوب ینگل ایدی وبوندن تعلیم‌گه ضرر کلمدیکی مجرب‌در

٥

أ ى

بونده الف‌نڭ فتحه‌لیسی ئه طاوشلیسی ، یانڭ : یانی آنی أنی أتی کلمه‌لرنده‌گیسی فقط طاوشلری برله ایتلوب همزه سی فلانی ایتلمز .

أﺗ أتی أب أبی أز أزی أتی بار أبی بار أر أری

یار یاری یوری بور بوری زور زوری تاز تازی

أز بر بری بزی تزی تری بت بتی

٦

ﺩ ﻫ

دا دار دارو در بار باردر بر بردر

Из фондов Российской национальной библиотеки

بز بزه بزد بزده تزده بازده تزه تزه‌ر

تزه‌در بزده‌بر بزده‌تز تزبزده بزبار بزده‌بار

برباز بربازده بزبازده بزبازا بزبازار بزبازارده

۷

ن ‍ن

بونی «نْ» دیو سکون برله اوگراتلیر

نا نار ناز نو نور نوری ته ته‌ن

به به‌ن تو تون أنی أنی‌بار أنی‌یار

یان یانی أنی یانی تانی یو یون یونا

یونار أنی‌ده أبی‌ده أتی‌ده أنی تابا تابان

تایان تانا به‌نز به‌نده

۸

آ

آت آتی آت آت‌بار آت‌بارا آت آتا آن

آنا آنار آناده آر آربا آربادە آز آزبا آزبار

آب آبزا آبزار أب أبو أبوزه أبوزه‌ر بزده

آت بر آت آی آیو آیو بار آرو آرو در

۹

ق ق

قز قزا قزو قر قرده قا قاز قار قازق

آق آق قار آق قاز قو قویا قونا قوبا قورا

قوناق قوزاق بزده بزده قون قوناق بار

برقاز قارا قاز قارت قارت قاز بر قز آیا

آیاق تایا تایاق قادا قاداق قاباق قاق

۱۰

آی آو

برآی برتای بزبای قای قای ده قای بر آنای

آو آوا آوار آواز یاو یاوا یاوار یاوادر

قار یاو قار یاوا قاز یاوا تاو تاوا تاوار

تاوق قو قوا قوار قوی قویان قویار

آق قویان قارا قارا قان قاناو تاناو

Из фондов Российской национальной библиотеки

١١

ﺳ س

سز سزده سار ساری ساز سازده

ساتا ساتار باس باسا یاسا سو سوقر

سوق سوقدی سونا سونار سوبار آس

قاز قاس قس قسا قسار قری قریسا باس

بارس ساری ساندق قاراسارق آق سارق ساسق

١٢

ﻟ ل

بونده لامنڭ قالین وغلیظ بولغانی‌نڭ سکون حالی‌ایتلور نچکه‌لری قرینه‌لرایله اوز آلدینه بلینه‌چك

بال بالا یالا قال قالا آل آلا بول بولا

بولادر یول یول‌بار بال بال‌بار بالاوز

سال سالا سالاز سالاسز قالاسن قالاسز

آلاسز آلالار بارالار یازالار یابالار باتالار

بزده بال‌بار سزده بالا‌بار بز بارالاز

Из фондов Российской национальной библиотеки

١٣

غ غ

بو حرف ینگل ضمه برله اوگراتلور

غذ غذه بااغذه باااغا بااغاغذه بالغذه یولده

یولده‌غذه آنده‌غذه بازده‌غذه بازارده‌غذه باغ

باغا یاغا یاغاغا آتاغا آتا قازغذه قازغاغذه

غاان غاانقا غاانقاغا آغا یاغا یاغاغا

سو سوغه سو آغا بال آغا آغاسذه آغاسذه بارا

غر سغر سزغر آزغن آزغذه یغ یغه یغله قاغا

یغلاغا یغلغان یغلاغان سوغان برباو سوغان

سرغان یور یورغان سرغان ساغن ساغنغان

١۴

م م

مُ دیو ینگل ضمه برله اوگراتلیر

مای مای‌غه مای‌لی بوتقا مای‌لی بوتقا مای‌سز

بوتقا قازان‌ده مذ مذه منه‌من مندی منه‌دی

Из фондов Российской национальной библиотеки

مەم منەرم منەسن سەنمن مان يوغا يوغارغەمن

مەنم آغام بار آتامدە بار آنام يوق توغا توغانم

توغانمە بارام بارسام بارام بارم سامار ساماوار

ساتار تاوار ساتار تاوارم بار

۱۵

ش ـش

شار شاد شو شووا شوق شول شوالای شول

آش بوش بوشار بوشات بوشاتدی

باش بر باش سارق باشی قش برقش قوش

قابقا قوشی قوشمە قوشاسن قوشارسن شارا

شارا بارا شاو شاولا تش تشی بالق تشی

قاز تشی تشلی تشلەمی تشسن تشلی

۱۶

چ ـچ

چای چی چیە چب چبش چغە چبش چغارا

آچ آچقچ آچغز آچدم آچارم آچارمز آچاربز

آچل آچلدی اُچ اُچی آچوالان آچوالنمه

آچوالندی آچوالندر آچوالنما باچقچ

١٧

ج ج

جای جایلی اُرجه براُرجه یاری جاری یوق جوق

جن جان جانلی جانسز جنی بار جنلی آدەم

جر جرلا جرلارم جرم بار برجرم بار جرلی بلەم جرلی

بلمیمەن سەن بلەسن جرلارغه برجرم بار مەنم جرلاغانم بار

١٨

ك ك

کر کره کرمه کرسن کرمەسن کرەم مونچەغه کردم

کرەیمەی جاین تابارم کرەم کور کوز کوکرەك کوك کوکری

جای کوك کوکری بو کومەچ بزنکی کومرسزنکی سەکی

١٩

گ

اُگه اُگەر کوگەرچن کوك کوگەرچن کر بزگه کرگز

Из фондов Российской национальной библиотеки

قوناق بولورسز بزده سزگه کرربز کورشه‌کردم کرب‌کوردم
بزگه کرگه‌ن بزنکی سزگه کرگه‌ن سزنکی

٢٥

ڭ ك

آڭ آڭنی آڭسز آڭلا آڭلادی آڭلادم آتاڭ سنڭ آتاڭ
آتاڭنڭ آزغی بار آتڭه یوگه‌ن آل آنڭ آتی بزنڭ
چانابز سه‌نڭ آتاڭ مه‌نکی برله دوسلار

٢١

اۑ او

بونلردن اۑ نی اوگراتمك ینگل‌در اما او حرفی نچکه وقالین قسقه واوزین اولمق اوزره دورت تورلی اولدیغندن مبتدی بالالر ایچون بعض علامت‌لر تعیین ایتمك مناسب‌در بو حرف کرگان کلمه‌نڭ قالین‌لغینه مقصودی اوسکه قویولمش نقطه‌نی علامت‌ایتمشدر. عبدالقیوم ناصری واونڭ اوزنلغینه علامت‌ایچون اوستنه مد ~ قسقه‌لغینه علامت‌ایچون تکه اوس „ وٗ " کلمه‌نڭ نچکه‌لگینه علامت ایچون آسقه بر نقطه قویمشدر انموذجینه نظر ایت. بس مذکور افندیلر طرفندن بویله براصطلاح استخراج اولندی.

مقصودی „ او " کرگان کلمه‌نڭ اوستنده نقطه بولسه کلمه قالین، آستنده نقطه بولسه کلمه ینجه، واو اوستنده مد بولسه واو اوزون واو اوستنده تکه اوست بولسه واو قسقه‌در

إیکی کیری بیری إیسی إیشی إیذی إیمه إیمه‌ن إیسه‌ن
اوٓن آلما براوٓچ آقچه اوٓین‌اوٓیذا اوٓزغان اوٓرغان اوٓیان
قوٗش اوٗچ اوٗچار قوٗش قوٗرغان قوٗم قوٗچ قوٗچاق

Изфондов Российской национальной библиотеки

كوٓز كوٓره اوٓز كشى اوٓزه‌ك اوٓرده‌ك اوٓسمه‌ك اوٓته‌مه‌ك

كوٰن اوٰچ كوٰن توٰن چوٰن دوٰش سوٰيگه‌ن سويره‌دى

بوٓ كيچه ياتوٓب بر دوٰش كوٓردم دوٰشمده آتقه آتلاندم

اوٓراق اوٓرماق اوٓيناماق ، ماى آتلاماق تاش واتماق ،

اوٰن ايله‌دم قامر باسدم، اوٰن كشى گه اوٓن ته‌نكه، اوٰن آلوٰرغه

بر ته‌نكه ، اوٓرده‌ك كوٓلده قاز كوكده كوركه كير ته‌ده

قوٓيان اوٓرمانده قوٓرم موٰرجه‌ده كومچ أرجه‌ده

بوعلامت‌لر فقط مبتدی‌لر ایچوندر . کذلك ته‌نكه كومه‌چ كبيلرنك ه لرى بونده فتحه يرينه اولوب بالا اوقوغه قوت پيدا ايتكاچ هم حركت‌لر كورساتلگاچ هر كلمه معروف ومشهور رسملرنده يازيله‌چقدر .

٢٢

ژ　　　　پ

پا پاژار پش پشه‌ر پشه‌در پوٰشا پوٰشادر پوٓلات پچاق

ژار پاژار پژر پژغان

Из фондов Российской национальной библиотеки

٢٣

ص ض ص ض

صو صوصا صوما صولا ضور ضورات ضار

صوقر صوغان صوقرصوغان سومەز تاپسە قابغندە قویماز

٢۴

َ ِ ُ

بوعلامتلر طاوشلری واسملری برله اوگراتکاچ فتحەنڭ طاوشی الفدن کسرەنڭ طاوشی یادن ضمەنڭ طاوشی واودن ایکی کرە کچراك بولغانی بالاغە توشندرلور

(آ = ـَـَ ، ی = ـِـِ ، و = ـُـُ .)

ح خ ح خ

خَیرِجَمال خَیرِنِسا حَکیم حَلیم حَلیمە حَسَن

حُسَین اَحمَد اَختَم اِبنی اِسحاق حُسنی حِسام

اُوجماخ آخر خَیر خَیرچی خَیرلی خَیرسز حُکُم

٢٥

ع ع

علم‌جَمال عَلیمە عالمە عَین‌کَمال عَزیز عَزیزە عُزُر

Из фондов Российской национальной библиотеки

عِلمُروی نَعیمه نُعمان مِثْلیعَیان سَمیع سَمیعه

تَسبیحْ سَلامَت سَلام بَن سَن بَرَکَت حَرَکَت

٢٦

اُ (عُ)

اُچ اُچی اُچەسی صو اُچەسم کِله بَن صو اُچەرم

سَن سوٗد اُچەرسَن اُش اُش بُتسه آشاربز آشاغاچ اُچەربز

اُز اُزی قویان اُزی اُت قویان اُزلی بوتوٗلکی اُزیدر

اُل اُلمه اُلمك اِیشکنی اُل کشی کرمَسون اِییەسز اُت

٢٧

ف ف

فَرشته فَرده فَذار فَلان فَسمَدان فَتحی

اَفَلَم توٗرلی آلتون صُرلی بونَرسه اُشکاف اُشتوف

اُف دە تُف، اوٗشکرونك راحت، مِفتاح مَفتوحه فاتحِه

حَمید مَکتَب‌که کردی

حمید حاضر سِکز یاشنده حمید بازاردن آلما قاربوز آلوب قایتادر ایدی شاکردلر مکتب‌که بارالار ایدی . اُتی مِن‌ده مَکتَب‌که بارام دیب حمید آتاسندن صورادی. اُتی‌سی حمیدکه یَگِی بِشمَت تکدردی. حَمید اُوزنه بر بوقچه یاساتدی حمید بوقچه‌سنه تاش تاقتاسی بله تاش قَلَمن قویدی یَگی بِشمَتن اُوستنه کِیوب بوقچه‌سن موینته آسوب حمیدده مَکتَب‌که کِتدی

۲۹

ظ ط

طو طوغان طوغانم طوزان کوزمه طوزان کره طوی طویدم آقرن آشا تین طویارسن طوپ بز طوپلی اُویدادق مِنم جَمیله اِسملی طوغانم بار بزنڭ ظَریف اسملی آبزامز بار ظَریف بابای مَکّا شالقان بیردی جمیله کچکنه مِن‌ظور

۲۸

ذ ث

ثابِت ثُبات ثَواب ثَوبان ذاکِر ذِکر ذاکِره

یذگو ایذگولك ثَمَن مثانی ثانیه ثَعلَبه

ثابِت سَبَق اُوقودی

حمیدنڭ اُنیسی ثابِت اسملی‌در. حمید مَکتَب‌که کِتکاچ ثابت‌ده آناسندن بوقچه صورادی ثابِت‌که آناسی برکچکنه بوقچه تگب بیردی ثابِت بوقچه‌سن مویننه آسوب مَکتَب‌که بارغان بولوب خانه‌نڭ برپوچماغندن ایگنچی بوچماغنه باردی. حمید مَکتَب‌دن قایتقاچ اوز اوقوغانن ثابِت‌که اوقوتدی شوالای اِیتب ثابت‌ده سَبَق اوقودی

٣٥

ه

هَر هَم هَمان هَمیشه وَهَم ظَهری هاجَر هانِس

٣١

شدّه

رَبْبَ رَبَّ رَبْبِ رَبِّ رَبْبُ رَبُّ اَوْوَل اَوَّل کَفْفَ کَفَّ

زَلَّ زَاْلَ ظَلَّ ظَاْلَ اَمَّا اَمْمَا اَوَّلی اَوْوَلی اَوَّلا اَوْوَلا

زَینُ اللّٰه

زَین الله ایگنچی قش مَکتَب که یوریدر . زین الله نڭ بوقچه‌سنده بویل کاغد بار قرانداش بار هَم هَفتیِکده بار زین الله ایرته تورغاچ صابن بله بیتن جوا . آندن صوڭ چای قایناغاچ چای اُچه . سگز ساعت صوقمغان بولسه چای اُچکاچ کِچه آلغان سَبَق لارن اوقوی آندن صوڭ مَکتَب که کیته . مکتب‌ده زین الله خلفه کورسَتکان اُورونغه اُوطره هم شونده ایبلَب‌کنه طاغن سَبَق اوقورغه طوطنه زین الله اوزنڭ مکتب که یورگاننه پك شادلانوب خداغه شکر قیله

۳۲

حُروفِ هجا

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	
الف	با	تا	ثا	جیم	حا	خا	دال	ذال	

ر ز س ش ص ض ط ظ ع

را زا سین شین صاد ضاد طا ظا عین

غ ف ق ک ل م ن و ه لا ی

غین فا قاف کاف لام میم نون واو ها لاملی‌الف یا

(اوشبو عرب هجاسنی اسملری برله یادغه بلدرلیر بونك برنچی‌سی الف آدالسه‌ده حقیقت همزه در. الف‌لاده‌در)

حسنی کوزلگی

حسنی‌نك آتاسی کوزلك اوته‌لی قاراب کتاب اوقوی‌ایدی. حسنی کتابنی آتاسندن آلوب أیلندرب أیلندرب قارادی برسوزده تانیمادی شونك ایچون حسنی آتاسندن اوزنه‌ده کوزلك صورادی. حسنی‌نك آتاسی «اوغلم منه سڭا کوزلك» دیب بر الف‌با کتابی آلوب بیردی.

۳۳

گ و اَنْ اِنْ اُنْ

بً بٍ بٌ بَنْ بِنْ بُنْ تً تٍ تَنْ تِنْ تٌ تَنْ

خَیْرٌ عِلْمٍ فَضِیلَةٍ بِنَاءً فَتحًا مُبِینًا صِرَاطٌ مُسْتَقِیمٌ

ترکیچه الفبا

ا ب پ ت ث ج چ ح خ

د ذ ر ز ژ س ش ص ض

ط ظ ع غ ف ق ك گ ڭ

ل م ن و ۋ ه لا ی

بوحرفلرنی خفیف یعنی ینگل ضمه برله یادن بلدرلیر صاغر کاف ڭ دیو سکون برله.

اوّل آداشدق صوکره یول تابدق

چققان ایدك اُورامغه کِتکانبز اورمانغه اورمان پك طغز ایدی یاپراق پك قویی ایدی. کوکی قچقردی ساندوغاچ سایرادی چچکلر جیا جیا قالغانبز کِچکه. ایندی قایتیق دیگان ایدك آداشقانبز قایته بلمیبز. آزراق طوقتاب تورغان ایدك آولده اَتَچ قچقردی. اُتَچ طاوشنه کتکان ایدك اورماندان چقدق اورامغه قایتوب کردك.

Из фондов Российской национальной библиотеки

٣٤

اُتدین دیب ایشدلسه الدّین دیب یاز

خیر الدین (نِچك ایشده سكٔ ؟) عِلمُ الدین بَهاءُ الدین نور الدین
میر علاءُ الدین فَرحُ الدین شَرَفُ الدین شَمسُ الدین
(ینه برنچه اسم یازدرگز)

٣٥

« او اللّٰه » دیب ایشتسه گز الله دیب کنه یازگز

عِزّت الله (نِچك ایشده سكٔ ؟) زینت الله کَرامَتُ الله فتح الله
عَینُ الله صِبغَت الله صُنعَت الله اَهْلُ الله (بوکبی اسملر کورساتلسون)

٣٦

ایشدرسُن عَبدُل دیب یازارسُن عبدالْ دیب

عبدالْکَریم عَبْدُالْمَلِیك عَبْدُالْمَن عبدالْخَیر شَمْسُ الْمُنیر
خَیرُ الْوَرٰی (برنچه اسملر کورساتلیر)

حَضرت بابای

مَن پك کچکنه ایدم . منه حضرت بابانكٔ کِله دیب اٗتکای
ئوبزنی تازارتدی. اٗتکای برچوار طاوغبزنی کِسدی (؟).

طاوق پشکاچ ئوگه پك تمنی ایس چقدی. منم طاوق ایتی آشاسم کلدی. حضرت باباڭ کل گاچ برده قوزغالمه دیب أنکای منی برچیتکه اوطرتدی. باالام تك‌کنه اوطر دیدی. حضرت بابای‌لر کلدی‌لر. من حضرت بابای‌نی کوردم صقالی آق ایدی چالماسی چوار ایدی من همان حضرت بابایناڭ یوزینه گنه قاراب اوطردم.

حضرت بابای طاوقنی‌ده بوته‌ن آشلرنیده آزغنه آشادی اول کتکاچ طاوق‌نی اوزبز آشادق طاوق آشاغانده بزناڭ أبی همان حضرت حضرت دیب سویلدی. أنکای مڭا حضرت باباڭنی یاراتدڭمی باالام؟ دیدی یاراتدم أنکای دیدم. أنکای «سن‌ده اوسکاچ حضرت بولورسن باالام» دیدی

۳۷

اَلشَّمْسُ دیب اوقورمز الشمس دیب یازلغان بولور

اَلشَّمْسُ اَلرَّحْمٰنِ اَلرَّحیمِ اَلصِّراطَ اَلدّینِ اَلتّآئِبُ

اَلصَّلاتُ اَلذِّکرُ اَلزُّهْدُ اَلسَّبیلُ اَلشّاهِدُ اَلصَّبْرُ اَلضّآلُّ

اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۞

اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۞ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۞

صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۞

سگز یاشلك سلیم

سلیم أنکاسی برله ایکوگنه قالغاچ ـ أنکای مِنی سز قایدن آلدیغز؟ دیدی. أنکاسی: بالام بز آتاڭ برله سِنی خُدای دن صوراغان ایدك سِنی بز که خدای بیردی دیدی.

سلیم: أنکای منی سز ـ نی اشلترسز ایندی دیدی

أنکاسی ـ سنی مَکتَب که ایلتوب بر خلفه گه طاپشررمز سِن آنده سبق اوقورسُن دیدی

سلیم ـ أنکای سبق بله مِن نی اشلرم دیدی

أنـكاسی ـ سِن بالام سبق اوقوغاچ خدای‌غه قل بولورسُن بزگه خِدمت ایتارسن دیدی

خدای

سلیم ـ خدای کیم صوكٔ أنکای؟ دیدی أنکاسی ـ بزنی یوقدن بار ایتکان تکری‌در خدای دیدی. سلیم ـ سز اوّل یوق ایدکُز منی أنکای؟ دیدی. أنکاسی ـ اوّل مِن‌ده یوق ایدم آتاكٔده یوق ایدی بابا کٔنارده یوق ایدی صوکره بزنی خدای بار ایتدی دیدی.

سلیم ـ خدای قایده طورا أنکای؟ دیدی. أنکاسی ـ خدای‌نكٔ قایده طورغانن بلب بولمای خدای قایده طورا دیب صورارغه‌ده یارامای دیدی. سلیم أنکاسی‌نكٔ بوسوزینه عجب‌لنب آوزن آچدی بر آز آبدراب تورغاچ سلیم أنکاسنه: أنـکای ـ سِن خدای‌نی قایدن بله‌سُن؟ سِن آنی کوردكٔ منی؟ دیدی. أنکاسی ـ من خدای‌نكٔ اوزن کورمسَم‌ده آنكٔ قویاشن کوره‌من قویاشنی کوروب آنكٔ إییه‌سی بولغان خدای‌نی‌ده بله‌من دیدی.

٣٨

اَ بَ تَ ثَ جَ حَ خَ دَ ذَ رَ زَ سَ شَ صَ ضَ

طَ ظَ عَ غَ فَ قَ كَ لَ مَ نَ وَ هَ ىَ

حروف هجانڭ کسره‌لی هم ضمه‌لی حاللریده کورساتلوب حرکت برله یازلغان برکتابدن مفرد حرفلر کورساتله کورساتله اوچ حرکت‌نی ینگل اوقوغه ملکه پیدا ایتدرلور .

٣٩

(کوتارگان اوست تارتقان آست)

هٰ هٖ بٰ بٖ تٰ تٖ ذٰ ذٖ حٰ حٖ رٰ زٰ آه

الٰی عَلٰی تَعالٰی مُصطفٰی مرتضٰی صَلّٰی وَفّٰی کَلّا هٰدیهم آه

سلیم‌نڭ آناسنه خدمتی

سلیم‌گه آنالری یگی ایتوك هم بورك آلوب بیرگانلر . سلیم پك شادلانغان سلیم‌نڭ آناسی آنی اوزیاننه چاقرغان‌ بالام سَلیم بو ایتوك بله بورك‌نڭ آقچه‌سن آتاڭ بله بزگه قاچان قایتاررسن؟ دیگان . سلیم‌- سز آلرنی مڭا آقچه‌غه صاتدغز مُنی مِنم آقچام یوق بیت دیب یلاماقچی بولغان . آناسی: بالام، بزسندن حاضر آقچه صورامیبز حاضر بز

سنی کیوندرگان ایچون اوسکاچ سن‌ده بزگه یکی طونلار کیدررسنمی؟ دیگان. سلیم-یارار انکایم من ظور اوسکاچ ایگگن گه‌ده تولکی طونلار تکدررمن دیگان. آناسی سلیم‌نی کوکرا گینه قسب اوپکان.

سلیم آناسنه- أنکای اوسکاچ من کیم قدربولورم؟ دیگان. آناسی- سن آتاڭ قدر بولورسن آتاڭ بله بز باباڭ بله أبییڭ قدر بولوربز دیگان . سلیم- اول وقت‌ده سز، نی اشلرسز؟ دیگان آناسنه. آناسی-اوغلم اول وقت‌ده اشلرگه بزنڭ کوچبز بولماس سن بزگه اشلرسن دیگان. سلیم-اوسکاچ أتی صقالی کبك منم‌ده صقالم بولورمنی دیوب عجب‌لنگان.

بسم الله الرحمن الرحیم

انّا اعطیناكَ الکوثر ❀ فصلِّ لربِّكَ

وانحر ❀ انّ شانئكَ هو الابتر ❀

بسم الله الرحمن الرحیم

قل هو الله احد ❀ الله الصمد ❀ لم یلد

ولم یولد ❀ ولم یکن له کفوا احد ❀

Из фондов Российской национальной библиотеки

بزنك كجه‌مز

بزنك بر آق كجه‌مز بار ایدی اول كجه‌مزنك صقالی آب آق‌ده پك اوزون ایدی صقالی یرگه تیه یازوب سلكنوب یوری ایدی. شول كجه‌مزنك ماڭغاینده پك زور موگزی بار ایدی ایكی موگزی ایكی تایاق كبك تورالر ایدی اوشبو كجه‌مز یورگانده تكبّر كشی كبك ایكی یاقغه باشن چایقاب آقرن‌غنه یوری‌در ایدی. بوكجه‌مزنك اسمی موگزلی مِنكه ایدی.

توبه‌دن سكرگان كجه‌لر

بزنك موگزلی منكه برسنده اوچ بالا طوغدردی برسنده ایكینی طوغدردی باری بش بالاسی بولدی. بوياشلر پك شایانلر ایدی یوغارغه منسونلرمی باقچه‌غه‌توشسونلرمی. بر وقت شول یاش كجه‌لر الله قایدن یول تابوب قریشا باشنه، توبه‌گه منگانلر. قریشانك تاقتاسی تكه ایدی. كجه‌لر یغلوب توشاردن قورقمای شابرداشوب چابشالر ایدی. شوندن صوڭ خدمتچی قووب توشرم دیب آرتلارندن منگان ایدی كجه‌لر توبه‌نك اڭ بیوك یاغندن برام برام یرگه سكردیلر ایندی بولرنك آیاقلری صنغاندر

دیب قورقوب طورادر ایدك آلرغه بر نسته‌ده بولمغان بارده چابوب کیته باردیلر. بزنك أتكای کجه‌لرگه «مرزا» دیدر ایدی.

نَماز

احمد کونده آناسنك نماز اوقوغانن کوره ایدی برده عجب‌لنمایدر ایدی بر کوننی احمد آناسنك نماز نه ایسی کیته باشلادی. أنکای نیگه سن کونده نماز اوقیسك؟ دیدی. أنکاسی ـ الله‌تعالی گه شکر ایتوب اوقیم بالام دیدی.

احمد ـ الله تعالی گه نی ایچون شکر ایته‌سن؟ دیدی

أنکاسی ـ الله تعالی مکا کوز قولاق، قول آیاق بیرگان. الله تعالی بزگه اشلرگه کون بیرگان یوقلارغه تون بیرگان. الله تعالی آشارغه آش، أچارگه صو بیرگان شولار ایچون الله تعالی گه شکر ایته‌من دیدی.

احمد ـ أنکای الله تعالی اچارگه صو بیرگان‌منی دیدی

أنکاسی ـ أیّ بالام الله تعالی صونی اچارگه‌ده جوونرغه‌ده بیرگان دیدی

احمد ـ الله تعالی اچارگه صو بیرگان بولغاچ نیگه صوك بز همان چای اچه‌مز دیدی

أنكاسی - چای‌ده‌ده صو بار بالام چای گه‌ده شکر ایتار گه کرك دیدی.

أَحمَد شُکری

احمد آناسننك نیگه شکر قیلغانن اشتکاچ - سبق اوقورغه کون بیرگان ایچون الله تعالی گه شکر ایته‌من قول آیاق بیرگان ایچون الله تعالی گه شکر ایته‌من کوز قولاق بیرگان ایچون الله تعالی گه شکر ایته‌من. آشارغه آش اچارگه صو أی اچارگه چای بیرگان ایچون الله تعالی گه شکر ایته‌من» دیوب شکر ایته تورغان بولدی.

برقش مکتب گه یورگاچ احمدننك دعاسی

یا ربّ! آتام برله آنامننك ایکسنه‌ده صاولق بیر؟

یا ربِّ! بنی سبق یاراتمغان یالقاو بالا کبك ایتمه ذِهنم‌نی شریکد اشلرمدن کَم قیلمه؟

اِلٰهُم ربُّم! آتامه آنامه قارشودن صاقله؟ آتا و آنامنی رنجتودن صاقله؟ آنلرنی مِنم ایچون یلاتمه، حسرتلندرمه اوزنك شاد أیله؟

علی بله ولی

علی بله ولی ننك ایکسنه بر آربالری بار ایدی. برکون

اوٓینای تورغاچ آربانی علی اوزنه ولی اوزنه تارتا باشلادیلر.
علی أیته آربا منکی دیب ولی ده ایته آربا سِنکی تو گل منکی
دیب. بولرنك آربا ایچون تالاشقانلرن کورب آنالری
آربانی ایکسندن ده تارتوب آلدی. اگر بولر تارتشماسه لر
آربا بلان همان اوینارلر ایدی.

باقا بله صچقان

باقا بله صچقان دوست قوشلغانلر باقا صچقاننی صو بوینه
قوناقغه آلوب بارغان. صو یاننه یتکاچ باقا صوغه سکروب
توشکان آنك آرتندن صچقان ده توشکان باقا بارماقلرین
جایوب راحت لنوب یوزگان صچقان نك آوزینه صو
کرب طونچغه یازغان. صچقان کوچکه چیت که چغب
بوندن آری قوناقغه بارماسقه آنط ایتکان.

بوری بله بره ن لر

صارق کتوی اورمان بوینده طورا ایکان. کتونك بر یاغنده
ایکی بره ن بر توشده ایکان. اورمان دن چغب بوری کلگان.
بره ن لرگه یاقن رق بارغان ده ایته ایکان - من صارق
بالاسی برده یوگره آلمای دیب ایشتدم درست می؟ - دیب

برەن‌لر ایتکان‌لر «منه بزده صارق بالاسی‌ده بز یوگرگاننی کورساك ایسك کیتار» دیو بوری-یه یوگرب قاراکز یوگره آلاسزمی ایکان دیوب برەن‌لرنی قوطرتقان برەن‌لر اوزلرینك هنرلرن کورساتورگه دیب کتودن چیت‌که کیتوب چابقان‌لر ایکان بوری ایکسن‌ده طوتوب آشاغان.

قومسز اُت

بر اُت آوزنه ایتلی سویەك قابوب باصمەدن صو آرقلی چغه ایکان صوده اوزنك صورتن کورگان بو اُت صوده‌غینی بوتەن اُت دیب بلب کونناشکان شوندن آچولانوب اول قابقان سویەکنی‌ده آلماقچی بولوب باصمەدن صوغه ارغیغان. بو‌ات آوزنده‌غی سویەکنی‌ده صو توبنده قالدرب بو تنلەی آچ قایتقان.

آت برله ایشاك

برکشی آتقه‌ده ایشاککه‌ده یوك صالغان. یولده بارغان‌ده ایشاککه یوك آور بولغاچ آت‌قه عذر ایتکان منم یوگمنی بر آز اوزکه آلسانه دیب آت طکلاماغان. شولای بارا بارا ایشاك یوگن تارتا آلمای اولگان شوندن صوك ایشاکنك

بار یوگن آت‌قه صالغانلر ایشاکنک تیرسن‌ده صالغانلر.

ایکی کجه بره‌نی

ایکی کجه بره‌نی صو آرقلی یاتقان بر بورنه‌نک ایکی باشندن قارا قارشی کلگان‌لر صونک‌ده اورتاسنده بورنه‌نک‌ده اورتاسنده بولر برسنه برسی تره‌لگان‌لر بولر برسی‌ده یول بیرمای شونده سوزشوب ایکیسیده صوغه تایوب توشکانلر.

اَجَلْ هم قارت

بر قارت آرقاسنه اوطون کوتاروب اورمان‌دن قایته ایکان اوطون پك آور بولغان بوقارت پك آریغاچ زارلانوب اجل (؟)نی چاقرا ایکان بر آزدن صوك اَجَل کلوب بابای منی نیگه چاقرغان ایدك منه ایندی من کلدم دیگان. بو قارت اجل‌دن قورقب — من سنی شونك ایچون گنه چاقردم؛ اوطوننی کوتارشب آرقامه قوی‌چی؟ دیگان.

ایکی صونارچی

ایکی کشی اورمان‌غه آیو طوتارغه کتکان‌لر اورمان‌ده بر آزیورگاچ برسی ایبداشنه «آیوطوتدم» دیب قچقرغان. ایبداشی ـ آیوطوتساك مونده کیتر» دیگان بوصی من

کیترر ایدم‌ده اول بارمی‌در دیگان. تگیسی - آیو کلمسه اوزنگ مونده کیل؟ دیگان. بوصی من بارر ایدم‌ده آیو منی یبارمی دیگان. قاراساڭ مونڭ اوزین آیو توتقان ایمش!.

یالغانچی‌نڭ خانه‌سی یانغان کشی اُشانماغان

برکشی یالان صاین پاژار پاژار دیو قچقرب کشی جیا ایکان کشی‌لر کلسه‌لر پاژار بولمی ایکان. برکوننی تگی کشی‌نڭ خانه‌سنه اوط قابقان اول طاغن اورامغه چغب «پاژار» قچقرغان. «اول یالغانلی» دیب بره‌وده کلوچی بولمغان شولای ایتوب یالغانچی‌نڭ خانه‌سی یانغان کشی اشانماغان «یالانچی‌نڭ خانه‌سی یانمش، ده کمسه اینانمامش» شوندن قالغان.

اوّل قابقا کنی بیکله صو کره الله‌غه طاپشر؟

برکشی بازاردن آت آلوب قایتقان. کیچ بولغاچ آتنی یورطقه بوش یبارگان قابقاسنی یابماغان. بوکشی‌نڭ خاتونی ایتکان قابقانی یاب دیب بوقابقانی یابماغان. ایرته طورسه‌لر آت آچق قابقادن چغب اوّلـگی ایه‌سنه قاچقان. بس بوکشی‌نڭ خاتونی ایتکان - نیگه قابقانی یابماغان ایدڭ

صوك دیب بو ایتکان من خداغه طاپشرغان ایدم دیو خاتونی - سن اوّل قابقانی یابار ایدك صوكره خداغه طاپشرر ایدك دیگان.

تمّ

اونبش قاعده (معلمگه مخصوص)

١ — بالا اوقوتقانده، عوام خلق فهم ایته تورغان ساده لسان‌غه موافق یازلغان صرف ترکی برله باشلاتمق کرك صوکره تدریج برله باشقه شیوه‌لرنك کتابلری کورساتلیر.

ساده قزان شیوه‌سنچه اوقوب یازمغه اوگرانکاچ بالالرغه چغتای ترکی‌سندن بولغان باشقه شیوه‌لرنك قواعد ترکیه‌لرین هم کتابلرین کورساتلیر.

٢ — تاتارچه صرف ونحونك اصطلاح‌لری عرب صرف ونحولرینك اصطلاح‌لری اسم‌لری برله یورتلیر.

٣ — جمع علامتی «لر» صورتنده الف‌سز یازلیر مگر ترکیچه سوزلرنك قالین لرنده‌غنه «لار» صورتنده الف برله یازمق درست‌در.

٤ — های رسمیه (ه ~) فقط سوز آخرنده‌غنه یازلیر سوز اورتاسنده فتحه ایچون الف یازلیر.

٥ — کاف فارسی گ صورتنده، صاغر کاف ك صورتنده یازلوب کاف عربی‌گه علامت قویلمز.

٦ — تورلیچه أیتلمکده بولغان واولرغه علامت قویلمز (خصوصاً ٨ و ٧ رقملری هیچ قویلمز.)

Из фондов Российской национальной библиотеки

٧ — صاد حرفی خالص ترکی سوزنده باردر - یازلیر. (اوشانداق ط حرفی‌ده ترکیچه‌ده باردر، یازلیر.)

٨ — زور، آبزی کبی‌لر زا برله یازلیر. (کلمه‌نڭ قالین‌لغنه علامت ایچون ظور یازمق جائزدر)

٩ — «دم» واوسز یازلیر (آلدم بیردم کردم کبی)

١٠ — کلوشلی، تیوشلی، کیوم، آلوب، باروب کبی‌لرده واو برله‌یازلیر (کییم تییش یازلمز) چغب کرب کبی قورط کلمه‌لرده واونی‌یازمه‌مق هم‌جائزدر.

١١ — کلمك کتمك کبی مشترك کلمه‌لرده عثمانلی رسم خطلرینه موافقت ایدلیر (بس سن، بن کبی کلمه‌لرنی تحریف ایدوب مین سین صورتلرنده یازلمز.)

١٢ — ایچون رسمنده یازلیر.

١٣ — ایرکان ایکان کلکان کتکان الف برله یازلیر. (بو ٤نچی رقم‌گه کردی)

١٤ — مصدر اداتی مق مك یازلیر (هیچ بر کلمه‌ده ماق ماك یازلمز)

١٥ — اولمز بولمز کبی کلمه‌لر زا حرفی برله یازلیر مگر اولمسه کبی‌لر سین برله یازلیر.

اوشبو ١٥ ماده غایت قسقه کوبسی تعریف بالمثال قبیلندنگنه ایسه‌لرده بکٔدن آرتق تنکه‌گه توشکان اوشبو ١٥ ماده‌نڭ یکٔی رساله‌لرده فائده‌سی کوره‌در قاضی رضاءالدین افندی الشیخ عالمجان افندی وغیرلر بوماده‌لرگه رعایه ایته‌لر. اوشبو ١٥ ماده ذاتا لسان وشیوه‌گه موافق اولدقلرندن بعض تفصیل واستثنالر برله خیلی کیگٔایمکنی قبول ایتکوچیلردر. فقیر اوشبو ماده‌لرنڭ مهم بولغانلرینه موافق بر قواعد جمع وترکیب ایتمکده‌من بوخصوصده بوکٔا دائر افکار صاحبی اولان معارف مند احباب‌لرمنڭ رأی ومسلك‌لری استفسار ایدلمش وایدلمکده‌در.

هم ربغوزی وبابر نامه‌کبی اسکی لسان اوزره یازلمش کتابلرنك رسم‌خطلرینه دقت ایدلوب ومشاهر محررین‌دن ش. سامی بك حضرتینك قاموس ترکی مقدمه‌سنده بیان ایتدکی هم مطالعه اولنوب لسان وشیوه‌نك اقتضاءایتدیکی طرزده مشهور ومعروف اصول املاء ورسم خطلرغه جبر وتعدی ایتمای یعنی ألده بولغان‌نی ضایع ایتمای شونك اوستنه بعض تفصیل وتفسیر قوشمق ایله علماء ومعلملرمزنی آچولاندرمایه‌چق بر یولنی اختیار ایتدم.

صائب

Инв. №24603

Из фондов Российской национальной библиотеки

Татар.
3-5526а

آدریس قزان واوفا ایچون :

Казань / *Уфа* } *И. Идрисову*

Из фондов Российской национальной библиотеки

Из фондов Российской национальной библиот

Татар.
3-5526а
Из фондов Российской национальной библиотеки